

La huella de los sentidos

Victoria Cano

La huella de los sentidos

Victoria Cano

Exposició del 17 de març al 16 de maig de 2018

vilafamés
MACMAC
museu d'art contemporani Vicente Aguilera Cano

La huella de los sentidos

Exposició del 17 de març al 16 de maig de 2018

Organitza:

MACVAC. Museu d'Art Contemporani Vicente Aguilera Cerni. Vilafamés

Comissària:

Juncal Caballero Guiral

Textos:

Victoria Cano

Juncal Caballero Guiral

Rosalía Torrent

Traduccions:

Valencià: Servei de Llengües i Terminologia. Universitat Jaume I

Disseny i maquetació:

Drip Studios, SL

Fotografia:

Victoria Cano

Impressió:

Impremta Canós, SL

ISBN:

978-84-09-00417-1

Dipòsit legal:

CS 222-2018

© Dels textos, les seues autores

© De les imatges, estudio Victoria Cano

Victoria Cano: un viaje a través de los sentidos

Juncal Caballero Guiral
Universitat Jaume I de Castelló

Victoria Cano, andaluza de nacimiento y afincada en Valencia desde la década de los 70, es una artista que aúna energía y sensibilidad, que irradia fuerza y desencadena procesos reflexivos. Doctora en Bellas Artes y Profesora Titular de la Universitat Politècnica de València, suma a su trabajo en educación su inquietud por las relaciones existentes entre la naturaleza y el ser humano, una inquietud artística que vuela en libros imaginativos y cuadros llenos de las huellas de los sentidos, la huella dejada por todas y todos nosotros, transformando el mundo que nos rodea.

«El proceso de transformación infinita, su huella y perfiles» (nombre con el que se acoge el proceso de transformación en torno al cual gira su obra) ha sido expuesto en Corea del Sur, Uruguay, Italia, China o México, por citar algunos países que han podido recrearse en el trabajo de esta artista. Ahora, en el Museu de Vilafamés, podremos ver una muestra de ese proceso incesante, pensado para el espacio que le acoge y evocando las huellas de las personas que en él se mueven. Seguramente ha sido ese trabajo personalizado y vivaz el que ha hecho que la artista haya recibido numerosos reconocimientos, habiendo recibido, a lo largo de su carrera, premios tan significativos como el Alfons Roig en 1981, el XXVIII Premio Senyera de Grabado Ayuntamiento de Valencia en 1986; siendo además Medalla Olímpica en la Olympic Fine Arts de Pekín en 2008 o Premio Internacional Cevisma 2010.

«Victoria Cano vive en plena intensidad la preparación, el desarrollo y la ejecución de sus diferentes proyectos expositivos. Y esa misma intensidad –en la medida en que, de manera consciente, ella lo asume día a día– es capaz también de comunicarla y contagiarla, con idéntica viveza, en su entorno docente y, sobre todo, de plasmarla particularmente en sus estudiadas obras» (Román de la Calle, 2010).

Esa intensidad de la que Román de la Calle nos habla, se observa, con mágica claridad, en la exposición que nos encontramos presentando. Tanto la artista, Victoria Cano, como la propia exposición, *La huella de los sentidos*, nos invitan a un viaje imaginativo, onírico y, por supuesto, sensorial. «Desde el punto de vista espiritual, el

viaje no es nunca la mera traslación en el espacio, sino la tensión de búsqueda y de cambio que determina el movimiento y la experiencia que se deriva del mismo. En consecuencia, estudiar, investigar, buscar, vivir intensamente lo nuevo y profundo son modalidades de viajar o, si se quiere, equivalentes espirituales y simbólicos del viaje» (Juan Eduardo Cirlot, 1958). Por todo ello, por ese sentido espiritual del viaje, por la viveza y fuerza que caracteriza la obra de Cano podemos afirmar que toda ella es un estímulo intelectual para nuestra propia sensibilidad. Aquello que percibimos a través de la vista, el olfato, el gusto, el tacto o el oído protagonizan una magia que emerge gracias a la paleta cromática de la artista. Las sensaciones percibidas a través de los objetos, de sus huellas, de sus ojos... nos permitirán entrar en un permanente diálogo con lo expuesto.

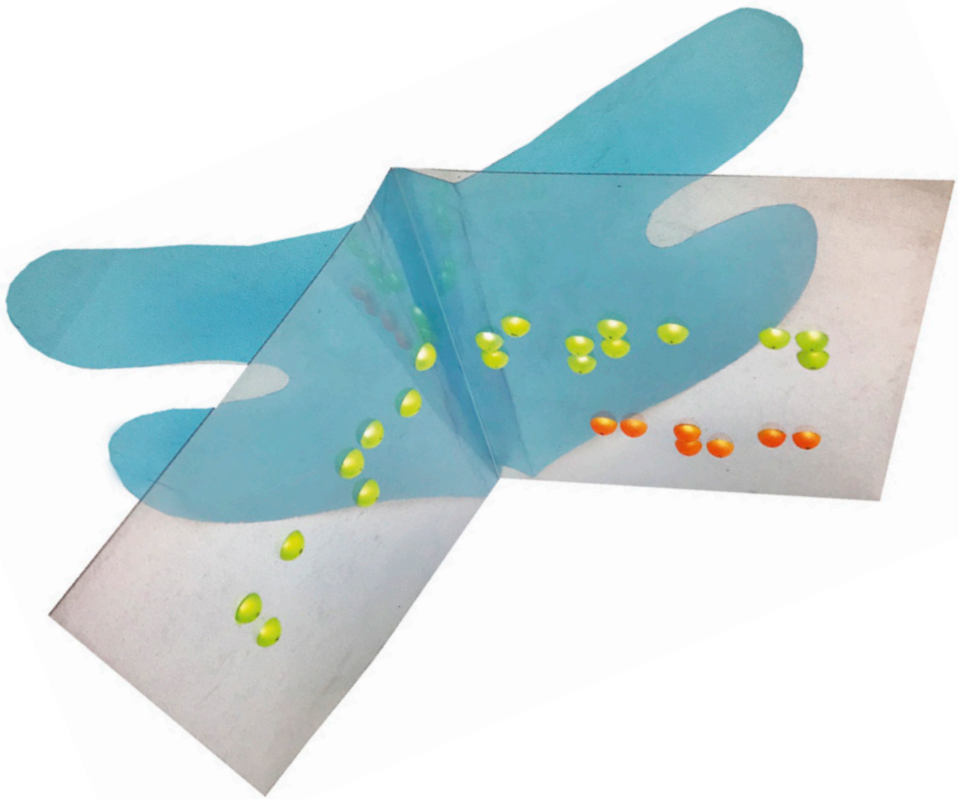
El viaje comienza en el acogedor abrazo de un nido. El refugio, el hogar, la morada de aquello que es en sí mismo símbolo del origen y, a su vez, contenedor de la materia y el pensamiento, algo tan sencillo pero a su vez tan complejo al ser el embrión de una nueva vida. Y es en ese pequeño contenedor donde comienza el viaje propuesto. Un aventura a través de nuestros diferentes sentidos. Un periplo que se materializa en el vuelo de unos objetos simplemente vivos. Unas piezas que, a semejanza del huevo, son el contenedor de una memoria repleta de múltiples vidas. Unas existencias convertidas en atemporales en esas páginas que componen los libros. Obras que, en manos de Cano, alzan el vuelo y, por ende, son, en definitiva, libres. Pues ellos son una «extensión de la memoria y de la imaginación» como diría Borges.

Los libros nos guiarán en este recorrido metafórico, sensitivo por las huellas físicas del ser humano y por una naturaleza que, en manos de Cano, se nos muestra amable, tranquila... pero, sobre todo, por la interrelación de ambos pues no podemos pensarnos sin ella. Los verdes, azules o rojos que pueblan las obras nos estremecerán, nos acogerán y, sobre todo, posibilitarán esa comunicación única entre la natura y las huellas humanas que encontramos e imprimimos diariamente en ella.

Sé bien que mis palabras no son suficientes para abarcar toda la extensión del significado de la obra expuesta pero sí espero que hayan sido capaces de expresar el profundo sentido de la misma. Si *La huella de los sentidos* es una invitación a un viaje, este texto no es más que su tarjeta de presentación.

Libro volador rojo, 2013. Mixta / lienzo, madera, acetatos, 20 x 30 x 40 cm

Libro volador para el tacto, 2017. Mixta / acetatos, 20 x 30 x 40 cm

Victoria Cano: un viatge a través dels sentits

Juncal Caballero Guiral
Universitat Jaume I de Castelló

Victoria Cano, andalusa de naixement i establida a València des de la dècada dels 70, és una artista que uneix energia i sensibilitat, que irradia força i desencadena processos reflexius. Doctora en Belles Arts i professora titular de la Universitat Politècnica de València, suma al seu treball en educació la seua inquietud per les relacions existents entre la naturalesa i l'ésser humà, una inquietud artística que vola en llibres imaginatius i quadros plens de les empremtes dels sentits, l'empremta deixada per totes i tots nosaltres, que transforma el món que ens rodeja.

«El procés de transformació infinita, la seua empremta i perfils» (nom amb el qual s'acull el procés de transformació entorn del qual gira la seua obra) ha sigut exposat a Corea del Sud, l'Uruguai, Itàlia, la Xina o Mèxic, per citar alguns països que han pogut recrear-se en el treball d'aquesta artista. Ara, en el Museu de Vilafamés, podrem veure una mostra d'aqueix procés incessant, pensat per a l'espai que l'acull i que evoca les empremtes de les persones que allí es mouen. Segurament ha sigut aquest treball personalitzat i vivaç el que ha fet que l'artista haja rebut nombrosos reconeixements, ja que ha rebut, al llarg de la seua carrera, premis tan significatius com ara Alfons Roig el 1981, el XXVIII Premi Senyera de Gravat Ajuntament de València el 1986; a més ha sigut Medalla Olímpica en l'Olympic Fine Arts de Pequín el 2008 i Premi Internacional Cevisama 2010.

«Victoria Cano viu en plena intensitat la preparació, el desenvolupament i l'execució dels seus diferents projectes expositius. I aquesta mateixa intensitat –en la mesura que, de manera conscient, ella l'assumeix dia a dia– és capaç també de comunicar-la i contagiar-la, amb idèntica vivor, en el seu entorn docent i, sobretot, de plasmar-la particularment en les seues estudiades obres» (Román de la Calle, 2010).

Aquesta intensitat de la qual Román de la Calle ens parla s'observa, amb màgica claredat, en l'exposició que ens trobem presentant. Tant l'artista, Victoria Cano, com la pròpia exposició, *L'empremta dels sentits*, ens conviden a un viatge imaginatiu, oníric i, per descomptat, sensorial. «Des del punt de vista espiritual, el viatge no és mai la mera translació en l'espai, sinó la tensió de cerca i de canvi que determina

el moviment i l'experiència que se'n deriva. En conseqüència, estudiar, investigar, buscar, viure intensament la novetat i profund són modalitats de viatjar o, si es vol, equivalents espirituals i simbòlics del viatge» (Juan Eduardo Cirlot, 1958). Per tot això, per aqueix sentit espiritual del viatge, per la vivor i força que caracteritza l'obra de Cano podem afirmar que tota aquesta és un estímul intel·lectual per a la nostra pròpia sensibilitat. Allò que percebem a través de la vista, l'olfacte, el gust, el tacte o l'oïda protagonitzen una màgia que emergeix gràcies a la paleta cromàtica de l'artista. Les sensacions percebudes a través dels objectes, de les seues empremtes, dels seus ulls... ens permetran entrar en un permanent diàleg amb allò que exposa.

El viatge comença en l'abraçada acollidora d'un niu. El refugi, la llar, el domicili d'allò que és en si mateix símbol de l'origen i, al seu torn, contenidor de la matèria i el pensament, una cosa tan senzilla però al seu torn tan complexa en ser l'embrió d'una nova vida. I és en aqueix xicotet contenidor on comença el viatge proposat. Un aventura a través dels nostres diferents sentits. Un periple que es materialitza en el vol d'uns objectes simplement vius. Unes peces que, a semblança de l'ou, són el contenidor d'una memòria repleta de múltiples vides. Unes existències convertides en atemporals en les pàgines que componen els llibres. Obres que, en mans de Cano, alcen el vol i, per tant, són, en definitiva, lliures. Perquè són una «extensió de la memòria i de la imaginació» com diria Borges.

Els llibres ens guiaran en aquest recorregut metafòric, sensitiu per les empremtes físiques de l'ésser humà i per una naturalesa que, en mans de Cano, se'ns mostra amable, tranquil·la... però, sobretot, per la interrelació d'ambdós perquè no podem pensar-nos sense aquesta. Els verds, blaus o rojos que poblen les obres ens estremen, ens acolliran i, sobretot, possibilitaran la comunicació única entre la natura i les empremtes humanes que hi trobem i imprimim diàriament.

Sé bé que les meues paraules no són suficients per a comprendre tota l'extensió del significat de l'obra exposada però sí que espere que hagen sigut capaços d'expressar el profund sentit d'aquesta. Si *L'empremta dels sentits* és una invitació a un viatge, aquest text no és més que la seua targeta de presentació.